

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 11 December 1776. Onsdagen. N:o 99.

Bötheborgs Allehanda.

Constantinopel d. 19 Octob. Ryfke Ministerns Tolk, eller Dragoman är afrest till Dardanellerne, at anstälta om en Ryfke Flottas genomfart, bestående af 13 eller 14 skepp, som anlände med åtskilliga Rypmans-waror. De gå först hit, och sedan til Swarta hafvet. = Tidningarne ifrån Bagdad medföra ingen ting sägnetsamt: Folket är inom sig delade i tvänne partier, och fienden utom dem, härjar och plundrar allt; hoppet om fred är således ännu långt borta. = Rebelterne i Georgien göra gemensam sak med Persianerne. = Om oroligheterna i Spanien nämnes intet. = Efter berättelse skulle Dabers Ebners hustru vedan vara här, men af et och annat slutar man, at teiningar af denna Hjelte-stammen ännu äro öfrige.

Ifrån Spanien d. 7 Nov. De samme, som omtalat Flottans afgång ifrån Cadix, säga, at den är återkommen; man måste afbida, om det waret widrig eller Politiskt wind, som blåst i seglen.

Paris d. 22 Nov. Nyttet om krig, hwartil åtskilliga wära Krigs-tillrustningar gifwet anledning, torde snart uphöra, om det är sant, som innehålles i brefwen ifrån London, at Ängelska Hofwet tilfagt det Portugisiska, det intet bistånd lemnas, så wida Spanien ej förnödes för tilfogade oförrätter uti America. Detta är också tillkänna gifwet i Madrid och Versailles. = Folkets snal för Champignoner, eller swampar, kan icke uphöra, oaktadt all Ghymsk undersökning om deras skadligheter. Så wäl de så kallade goda, som de onda, bewisas wära stabliga, då de blifwa gamla: det bör wäcka afsty för denna frukt, at små spindlar som oftast lägga sina ägg uti dem. Swampars åtande kan ändtligen umbäras, men förlusten af Hart-plumager, som den nye Ministern Hr Sartine ej will tillåta, gör Officerarne wid Marinen otroöstelige. = Ängelska wad-råmmandet wil Konungen inkränka, och i det skället invätta Torner-Spel. = Åtskillige högre och lägre Officerare hafwa anstället om tillstånd at tråda i Americaniske Coloniernas tjenst, men det är aflaget.

Amsterdam d. 26 Nov. Wid den förträcketliga stormen, som orsakade det stora watten-sködet härstädes d. 20 dennes, är mycket folk och boskap omkommen; på Sn Wieringen äro 2000 Får drunknade; af 72 skepp, som lågo på Redden wid Texel, hafwa allenast 17 härkat sig; de öfriga äro drefne til land, kantrade, eller eljest mer eller mindre skadade.

Altona d. 3 Decemb. En Flicka af 4 et halft års ålder, som blifwet wisad för flere höga personer i flera Länder, är nu hertommen; framdelen af kroppen är herakt med hår, som af en Hind och bakdelen deremot, som af en Hjort; armar, lår och ben, sägas hafwa en Tiger färg. Anstgiet deremot, är ganfka wälskapadt hon är defu:om qwic, och har god hälsa.

Utur et bref från New-York d. 7 Sept. Tyskarne och Ängelsmännen förlikas och umgås såsom Bröder. I början då de kommo hit war stundom någon oenighet dem imellan. En Ängelsk Under-officerare, som war något drucken, sade til en af de Tyska Förb = = dig, Franses, du tar war sold och lön, hwarpå den andre helt dierst svarade: Jag är en Tysk och du är en H = = t. Dägg drogo wärjorna, och den Ängelske bles så blekerad, at han dog strax derpå. Den Tyske

Officeraren blef af Kongliga Generalen benådad och utgafs tillika befallning, at Singsångarne skola på allt sätt söka at öfverenskomma med Tyfkarne.

Upsala d. 30 Nov. Hr Doctor Christoffer Elenberg, Theol. Professor här wid Kongl. Universitetet, är i dag, uti en ålder emot 70 år, med döden afgången.

Borås. Som följande något betydande höres ifrån denna, bland Rikets Uppstäder för sin Handel och mångfaldiga Handafögder, märkliga Stad, torde man nu så anföra et eller annat. Brand-Försäkrings Contoiret, Fattig-Cassan, med flere nyttige Inrättningar inom en tid af 5 år, mittna om en nitist, och för Stadens väl sorgfällig Borgmästare. = Utom 2 Tobaks-Fabriquer, äro och inrättade Lack-, Mössle- och Band-Fabriquer. = De, år 1771 afbrände 2:ne Qwartal, äro snart i bättre skänd än förut. Staden iltager ärligen i prydlige byggnader. Tegeltak äro mer wänlige än förut. = Utom Staden, ät Göteborgs wägen äro 2:ne Nybyggen, Philips Lund och Cathrina-Berg, werkellige prydnader. = Ut här finnes ibege Landbrukare, lemna deras wackre och bördige ångar, nog witne. Man kan med allt sål nämna framledne Fabriq. Phil. Langlet, såsom den förste och ypperste här å orten, som i denna del, wida öfvergådt hwad wänligt war. Hwad oförtuten slit och omkostnad han använt wid Biarebs ågor, har Herr Afsefor Luneld omständeligen anfört i 5:te upplagan af sin Geographie. Gården saknar nu iniet, uti des ågare Hr Abr. Langlet. De, som för närwarande tid, synnerliga utmärkt sig i Landbruket, äro wäl flere, men man wil denna gång endast nämna Hr Borgmästaren Tollstorp och Handelsman Olof Dahlström, som redan hunnet ganska långt med sine Hus-hålls-rön. = Kongl. Brännerie-Byggnaden fortsattes med all skyndsamhet.

Impromptu d. 9 December.

Min skrupe blifwe aldrig wät,
Min taktbol hofe inen plät,
Wäl aldrig Pounce och Bischoff komma,
Och jag se glaset alltid komma,
Om A = = = rs wäl ej af mig ömas,
Fast de för lystna ögat gömas.

Anecdote.

Man wet, kan hända, icke uprinnelsen til den löjliga mode på Comedien i Paris, at ropa, Auteur, Auteur = = = När et stycke, det ware sig wäl eller illa omtyckt, upføres första gången. Man blir underrättad derom i et bref från Hr Voltaire til M. d'Aligebere, af d. 26 Febr. 1743 wid tillfälle då den mycket prägtiga Merope agerades. "Förtjusningen, heter det, gick til den högd, at Parterren ropade öfwehjudt at man wille se mig! Jag blef upletad i en gömma, der jag undstucket mig och förb med wäld fram til Marikalkinnans de Villars loge, hwarest hennes Son-hustru satt: Parterren war galen: han ropade til Hertiginnan af Villars at hon skulle kyssa mig, och gjorde sådant buller at hon måtte beqwäma sig dertill på sin Svärmors befallning. Jag blef lust publiqvement, såsom Main charrier af Prinsessan Margareta af Skottland: men med den skilnad, at han sof, och jag war lefwandes waken." = = =

Fortsättn. af underrättelsen om Pastorerna i Halmstad. (Se föreg. No 96.)

Castanus Rönnow, Magister, Probst och Ryrkoherde i Halmstad d. 22 Dec. 1683. Han war först Pastor i Åhus i Skåne, hwarifrån han undfick Transport

hit. I Kriget med Danmark, i slutet af förra århundrade, under K. Carl XI, hände at Högstbemålte Herre, i sällskap med en Officer kom til Åhus Prästegård. Et partie Danstkar, som här om fingo kundskap, kring-ände gården, och slog alarm på porten. Prästen (Herr Castanus Rönnow) blef här af förskräckt, och vilrådig hwad han skulle taga för steg til Konungens säkerhet, föll på den utväg, at lyfta Konungen up i Storfstenen, och ställa honom på spjället. Det skebde; Danstkarne rusade in, sökte Konungen i alla vrår: men såfångt Danstkarne foto sin väg, och Konungen undkom faran. Pastor Rönnow som blef här före wäl belönt, i det Konungen strax efter Kriget gaf honom Wiby och Kinckaby til ammerer, jemte Privilegium, at så länge någon af dess Slägt ledde, skulle den bibehållas wid Pastoratet.

År 1684, sedan han wardt Pastor och Probst i Halmstad, reste han til Academia i Lund, hwarest han den 23 Febr. samma år, utgaf en Disputation de vera origine & natura Domini rerum humani, den han dedicerade til Högst Salig H. M. K. Carl XI, hwar, å han undfick de wanlicke honores Academicos. Wid Riksdagen år 1686 war han fullmäktig för Prästerskapet i Halland, och blef då designerad Pastor i Hrebro. Litwål befinnes, at han år 1687 haft ämbets förrättningar för sig här i Staden.

Alexander Wiranius, Magister, Probst och Kyrkoherde i Halmstad den 23 Decemb. 1687, beg. sig den 14 Apr. 1708 i Sacristian.

(Fortsättn. e. a. g.)

Götheborg Förliden Söndags publicerades Hans Kongl. Maj:ts allernådigste Föro:dnung, af den 27 Nov. til befo:drande af behörig stadga och säkerhet uti Rikeis Munt och penninge-wäsende. Enligt den samma kommer Riksdaler-räkningen at med nästkommande år taga sin början. Specie-muntet kommer at bestå af hela, två-tredjedels, en tredjedels, siette-tolste- och tjugu sje:dedels Riksdalrar. Riksdalern beräknas efter 72 marks Cours och swarar således emot 6 dal. S:mt Banco-Transport Sedlarne på dal. R:mt. komma litwål at gälla i handel och rörelse efter 72 marks Cours; dock utgiffnas ej flere sedlar på dal. R:mt af Banquen från nästa års början. m. m. som af Högstberörde Föro:dnung kan inhämtas.

Med det för i wedtbladen intimerade Testamentet til Pios usus, som afledna Jungfru Catharina Dufwa för flera år tillbaka författat och nu, under sin sista sjukdom, låter bekräfta, har redan blifwer lagligen förfaret, och communication skeb, med så många närmast påwrande arsingar, som kunnat, efter dess döds uppspanas, hwarom nedanstående bewis, af undertecknade Stadens Betjenter, lemnat mederbör:lig underrättelse:

Widimerad afskrift, af Högåble Magistratens hâlne Protocol, d. 20 Novemb. 1776, bekräftande afledna Jungfru Catharina Dufwas, i lifs:iden, uprättade Testamente, i Götheborg d. 15 i samma månad, til Hospitals- och fattighus-hjon, med flere, hafwa undertecknade, på nedanstrifne dato, tillfått följande Personer, som äro den dödas närmaste arsingar, nemligen: Wätaren Abraham Utberg, Bagare-Entan, Madame Waja Britta Ödberg; Wigan Kierstin Anders Dotter, samt Bonden i Widhjær, Anders Larsson, som på anmodan intygas. Götheborg d. 4 Dec. 1776. And. Ahlborn.

P. Forsman.

Men skulle ännu fler finnas, de der äro antingen i närmare skyldskap än desse, som säg sig wara den aflednas Systone-Barns-Barn, eller ock lika med desse, så de samme annåla sig hellswa, i fall de finna sig besogade, at klandra hennes, i lifs:iden, sogade anstalter.

Inkommande Skeppare: N. Bräcke ifrån St. Pedro med Salt.

Utgående Skeppare: Eric Diricks, Andreas Culberg, Johannes Pettersen och Peter Landström til Irland, med Sill; samt Lars Lambert och Peter Malm til Irland, med Sill och Järn; och James Sim til Scotland, med Järn och Bräder. Joh. L. Hagberg til Irland, med Sill och Järn, samt Clas Fornander til Irland, med Sill, Låra och Sägade Tunnestäver.

Den 8 Decemb. Då en Rättare ifrån Stadswakten afhämtade Dvindspersonen Lundstedt til afförande åt Bohus fästning, har hon gådt ifrån honom på Gatan.

Den 9 Besattes en Handlande för Skuld.

Samma dag aresterades en Mur-Besäll för det Han i sylteri warer öfvermådig och ohöflig mot wederbörande Besälhawsare öfwer Krono-Brännerie byggnaden.

Windens förändring: den 3, 4 och 5 war winden Sydlig. Den 6 Westlig, Den 7 Sydlig, Den 8 Sydlig och Sydwest. D. 9 Sydwest, Den 10 Sydlig och Sydost.

Wexel-Cours d. 7 Decembr.

Londen 70 en half = = = Dal. Rmt.

Hamburg 69 en tierdedels = Mark Rmt.

Amsterd. 64 tre tierdedels = Mark Rmt.

Kundgjörelser.

En stor Portnyckel förlorades i går på gatan, Skulle någon den hittat, behagade det hos Utgifswaren tillkänna gifwa.

Hos Herr Controlleuren Darin, finnes Exemplar af Medicinal Lagfareheten til et pris af 6 dal. Smt.

Uti Fortifications Material-Boden på Ny-Elfsborgs Fästning är nyligen genom inbrott, bortstulen en hop Järn-Instrumenter, bestående uti stänger, Kluf-hamrar, Släggor och Pickor. Den som härom kan lämna underrättelse hos Utgifswaren, försättras hedertlig wedergällning.

En Enkesfru, som är hemma både i Landtushållning, matlagning och sömning, öfkundar at bliwa antagen til at förestå et hushåll på Landet eller i Staden, hos något hedertligt Herrskap, och hållt hos någon gammal Enkling eller Enkesfru.

Om någon skulle hafwa hittat en insall, eller förslag til en wacker stål, som härombagen wid et tillfälle förlorades; göre för rättvisan skul och gifwe det tillkänna på Boktryckeriet, då omålet hedertligen förskyllas.

Subscribenterne på Gothländska Samlingen, tåktes med första afhämta sina exemplar på Wahlströmska Tryckeriet. Derstädes finnes äfwen Orbis Sensualium Pictus, eller den synliga Werlden, det är alla de allwännaste Tingens afmålning och nämmande, på Latin, Swenska och Fransyska. Stockh. 1775. 2 Dal. 16. Adelson och Salvini, eller Wänstaven, Kärleken och Förtrwislan. 1 Dal. Tara hwar-efter Entreprenuren af Skjuts-Inrättningen för körkor, här uti Staden, har at uphåra forlön. 4 öre, alt Smt.

Om någon skulle hafwa 2:dra Delen af Alcibadis och Zelides äfwenäventyr, samt äfwen af Danaverouts-Spelarens berättelse om en sin goda wän, at aflåta behagade anmäla sig på Boktryckeriet.

N:o 100 utkommer nästkommande Fredag.